

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Факультет історії, політології і міжнародних відносин

Кафедра міжнародних відносин

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ МІЖНАРОДНОГО ПОЛІТИЧНОГО
РОЗВИТКУ»

Освітньо-наукова програма «Політологія»

Спеціальність 052 Політологія

Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “26” серпня 2020 р.

м. Івано-Франківськ – 2020

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Сучасні проблеми міжнародного політичного розвитку
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Викладач (-і)	Нагорняк Михайло миколайович
Контактний телефон викладача	0342752027
E-mail викладача	
Формат дисципліни	Очна
Обсяг дисципліни	3 кредити
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	2 год на тиждень
2. Анотація до курсу	
<p>Вибіркова навчальна дисципліна «Сучасні проблеми міжнародного політичного розвитку» складена відповідно до освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії спеціальності 052 «Політологія». Предметом вивчення навчальної дисципліни є сучасні тенденції розвитку міжнародних відносин, комплексне осмислення світової політики та теоретичне відтворення явищ та тенденцій міжнародних відносин, важливі міжнародні глобальні проблеми. Політичні проблеми сучасного світу належать до багатомірних питань, і їх аналіз повинен враховувати численні взаємозв'язані елементи міжнародної реальності, які будуть детально розглядатися в тематичних блоках.</p> <p>«Сучасні проблеми міжнародного політичного розвитку» базується на наступних дисциплінах циклів професійно-практичної та професійно-орієнтованої підготовки: «Історія міжнародних відносини» «Міжнародні відносини та світова політика», «Конфліктологія та теорія переговорів», «Міжнародні конфлікти» та ін.</p> <p>Підсумковий контроль – екзамен.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета навчальної дисципліни – ґрунтовне вивчення міжнародних відносин шляхом виокремлення загальних тенденцій їх розвитку, пошук витоків і причин цих явищ і тенденцій, які зазвичай носять закономірний характер.</p> <p>Завдання навчальної дисципліни «Сучасні проблеми міжнародного політичного розвитку» – сформулювати розуміння особливостей сучасних міжнародних відносин і тенденцій їх розвитку, які покликані сприяти аналітичному та синтетичному мисленню завдяки порівняльному аналізу різних підходів до аналізу актуальної світової політики та застосування теоретичних знань при розгляді закономірностей еволюції сучасних міжнародних відносин. Особлива увага приділяється виявленню загальних та спеціальних тенденцій міжнародних відносин, інтеграційним та відцентровим процесам на міжнародній арені, процесам глобалізації та регіоналізації.</p>	
4. Компетентності	
<p>ПК01 Здатність розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у політичній сфері, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних політологічних знань та/або професійної практики, із застосуванням теорій та методів політичної науки.</p> <p>ЗК01. Знання предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК08. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p>	
5 Результати навчання	
ПРН02. Знати природу та значення політики як специфічного виду людської діяльності та	

особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації.

ПРН16. Мати системний науковий світогляд та філософсько-культурний кругозір, який включає розвинене критичне мислення, професійну етику та академічну доброчесність, повагу різноманітності та мультикультурності.

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	20 год.
семінарські заняття / практичні / лабораторні	10 год.
самостійна робота	60 год.

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибіркового
4-ий	052 Політологія	2 –ий	Вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Концептуально-теоретичні засади дослідження міжнародних відносин. Класифікація дефініцій міжнародних відносин. Характерні особливості сучасних міжнародних відносин. Сучасний стан міжнародного політичного розвитку. Глобальне прогнозування міжнародних політичних процесів. Визначення конфігурації сучасної міжнародної системи. Основні концепції світового порядку.	Лекція	Згідно списку літератури	2 год.		Згідно розкладу
Тема 2. Еволюція проблем міжнародного політичного розвитку. Перші угоди про мир та рівновагу сил. Ліга націй в системі колективної безпеки. Проблеми політичного протистояння в період	Лекція	Згідно списку літератури	2 год.		Згідно розкладу

холодної війни. Військово-політичні блоки держав в часи холодної війни.					
Тема 3. Основні загрози в сучасних міжнародних відносинах . Суть понять «загроза», «ризик» та «виклик». Джерела та класифікація загроз. «М'які» та «жорсткі» загрози. Тенденції розвитку загроз безпеці. Нові проблеми міжнародних відносин: енергетичні, екологічні та інформаційні виклики.	Семинар	Згідно списку літератури	2 год.	1-5	Згідно розкладу
Тема 4. Політична глобалізація та закономірності сучасної світової політики. Виникнення глобальної політики. Інтернаціоналізація і транснаціоналізація міжнародних відносин. Глобалізація політики. Елементи глобальної структурної політики. Система ООН. Система глобального контролю над озброєнням. Перспективи глобального роззброєння.	Лекція	Згідно списку літератури	2 год.		Згідно розкладу
Тема 5. Міжнародна організована злочинність як виклик сучасній міжнародній системі. Транснаціоналізація міжнародної злочинної діяльності. Характерні особливості сучасних міжнародних злочинних угруповань.	Лекція	Згідно списку літератури	2 год.		Згідно розкладу

Асиметричні переваги міжнародної злочинності відносно національних злочинних груп. Основні форми та маршрути торгівлі людьми. Нелегальна міграція.					
Тема 6. Міжнародна боротьба з тероризмом Міжнародна співпраця у сфері боротьби з тероризмом до 2001 р. Інституційно-правові рамки боротьби з тероризмом після 2001 р. Роль ООН. Військова складова протидії тероризму. Антитерористична «Коаліція охочих» і глобальна війна з тероризмом.	Семінар	Згідно списку літератури	2 год.	1-5	Згідно розкладу
Тема 7. Сучасні збройні конфлікти Денаціоналізація та приватизація застосування сили у міжнародних відносинах. Характерні особливості сучасних міжнародних конфліктів. Нові війни як елемент сучасних міжнародних відносин. Причини сучасних збройних конфліктів. Тенденції у сучасних збройних конфліктах.	Лекція	Згідно списку літератури	2 год.		Згідно розкладу
Тема 8. Приватизація насильства – феномен приватних військових підприємств і його наслідки для міжнародної безпеки Основоположні дефініції і відмінності. Становлення та розвиток ринку приватних військових послуг. Масштаби та специфіка ринку приватних	Семінар	Згідно списку літератури	2 год.	1-5	Згідно розкладу

військових послуг. Наслідки для сфери безпеки.					
Тема 9. Проблема роззброєння та ядерної безпеки в сучасних міжнародних відносинах. Роль великих держав у підтримці безпеки. Система ядерного стримування через взаємне гарантування взаємознищення. Режим контролю над озброєнням, заборона хімічної та біологічної зброї. Режим регулювання ядерного озброєння. МАГАТЕ та система її інспекцій. Договір про нерозповсюдження ядерної зброї та «Ядерний клуб». Без'ядерні зони.	Лекція	Згідно списку літератури	2 год.		Згідно розкладу
Тема 10. Соціально-політичні тенденції сучасних міжнародних відносин. Актори та інтереси у світовому суспільстві. Ерозія соціальних держав. Проблема бідності у міжнародних відносинах та міжнародно-політичні інструменти її подолання. Демографічні тенденції сучасних міжнародних відносин. Міжнародні міграційні процеси. Стратифікація міграційних потоків. Міжнародне співробітництво у сфері контролю за транскордонними міграціями.	Лекція	Згідно списку літератури	4 год.		Згідно розкладу
Тема 11. Міжнародна	Семинар	Згідно списку	2 год.	1-5	Згідно

<p>трудова міграція в умовах глобалізації. Процес формування та становлення міграційної теорії. Сутність, види та чинники міжнародної трудової міграції. Нормативне регулювання міжнародної трудової міграції кадрів. Міграційна політика Європейського Союзу.</p>		літератури			розкладу
<p>Тема 12. Сучасні тенденції розвитку міжнародної системи захисту прав людини Міжнародні конвенції та пакти про права людини. Основні інституції та механізми захисту прав людини. Європейський суд з прав людини Глобальні та регіональні режими захисту прав людини. Права людини та ООН</p>	Лекція	Згідно списку літератури	2 год.		Згідно розкладу
<p>Тема 13. Вплив глобальних екологічних проблем міжнародний політичний розвиток. Глобальна деградація довкілля в ХХ столітті. Глобальні екологічні проблеми та міжнародно-політичні інструменти їх подолання. Еволюція міжнародної політики в сфері охорони довкілля. Світові саміти по вирішенню глобальний екологічний проблем. Інструменти та актори міжнародної політики в сфері охорони довкілля. Програма захисту довкілля ООН.</p>	Лекція	Згідно списку літератури	2 год.		Згідно розкладу
<p>Тема 14. Політика провідних держав світу щодо</p>	Семінар	Згідно списку літератури	2 год.	1-5	Згідно розкладу

вирішення глобальних екологічних проблем. Роль НУМО у вирішенні глобальних екологічних проблем. Сучасна модель глобальних змін у довкіллі та їх політичні наслідки.					
7. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	Структура розподілу балів передбачає: 1) Контроль за засвоєнням лекційного матеріалу у формі тестів в дистанційній системі навчання – 10 балів 2) Відповіді на семінарських заняттях – 30 балів 3) Виконання індивідуального завдання 10 балів 4) Підсумковий контроль у формі тестового екзамену – 50 балів				
Вимоги до індивідуальної роботи	Вимоги до індивідуальної роботи: Заключним етапом буде підготовка аналітичного виступу та презентації. Презентація на обрану тематику повинна містити такі компоненти: 1. Аналіз та обґрунтування проблематики. 2. Історія (хронологія) становлення проблеми, її особливості, фактори, які впливають 3. Характеристика сучасного стану (особливості розвитку, основні тенденції) 4. Підсумки, подальші перспективи/ можливі сценарії розгортання.				
Семінарські заняття	Усні відповіді, тести, групові обговорення, дистанційне навчання.				
Умови допуску до підсумкового контролю	Позитивні оцінки з поточного контролю знань за змістовими модулями (оцінювання роботи студента під час практичних занять; поточне тестування після вивчення розділу; презентація індивідуального завдання).				
7. Політика курсу					
<p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на практичних заняттях, поточному тестуванні, презентації аналітичної науково-дослідної роботи. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін. У випадку відсутності на лекційному чи семінарському занятті, отриманні негативної оцінки визначений час консультації та відпрацювань.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються У випадку виявлення академічної недоброчесності викладач пропонує повторно виконати передбачений вид роботи.</p>					
8. Рекомендована література					
<p>Асиметрія міжнародних відносин / Під ред. Г.М. Перепелиці, О.М. Субтельного. К.: Видавничий дім «Стилос», 2005.554 с.</p> <p>Боднарчук Ю. О. Європейська енергетична безпека: проблеми та сучасні виклики. Медіафорум: аналітика, прогнози, інформаційний менеджмент, 2018, 6: 256-265.</p>					

http://nbuv.gov.ua/UJRN/mfapim_2018_6_19

Васильєв Г.Ю. Підтримка міжнародної безпеки – глобальна проблема людства. Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». 2014. № 2 (21). С.155-166.

Гелд Д., Е. МакГрю, Д. Голдблатт, Дж. Перратон Глобальні трансформації. Політика, економіка, культура. К.: Фенікс, 2003. 478 с.

Гуменюк Ю. П. Міжнародна трудова міграція: методологічний та організаційний аспекти: монографія / Ю. П. Гуменюк. – Тернопіль : ТНЕУ, 2013. – 619 с

Голуб'як Н., Марчук В. Політичні підходи представників екологізму / Н.Голуб'як, В.Марчук // Історія політичної думки: підручник / за заг. ред. Н. М. Хоми [І. В. Алексєєнко, Т. В. Андрущенко, О. В. Бабкіна та ін.]. – Л. : Новий Світ-2000, 2015. С.833-846.

Голуб'як Н., Марчук В. Політичні підходи представників екологізму. Історія політичної думки: Політична думка ХХ – початку ХХІ століть: методологічний і доктринальний підходи : підручник : у 2-х т. / за заг. ред. Н. М. Хоми ; [Т. В. Андрущенко, О. В. Бабкіна, В. П. Горбатенко та ін.]. – Львів : «Новий Світ-2000», 2017. Т. 2. С. 319-342.

Деріглазова Л. Асиметричний конфлікт в сучасній американській політології-Міжнародні процеси. 2010. № 2 (23). С. 23-29.

Євдомаха М.С. Політичні проблеми глобальної екологічної безпеки. 2018. С. 3-5. http://journals.iir.kiev.ua/index.php/pol_n/article/view/3466

Європейська конвенція про права людини. Ратифіковано Верховною Радою України. http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_004

Зіняк, Л. В., & Риндич, Д. Я. С. (2020). Інституційно-правовий механізм ЄС у сфері безпеки і оборони. Вісник Харківського національного університету імені ВН Каразіна. Серія «Право», (29), 299-308. <https://periodicals.karazin.ua/law/article/view/15758>

Кіссінджер Г. Світовий порядок. Роздуми про характер націй в історичному контексті. Київ, 2017, 320 с.

Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок. Ратифіковано Указом Президії Верховної Ради Української РСР. http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_207

Конвенція про права осіб з інвалідністю. Ратифіковано Верховною Радою України. http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_g71

Коломієць О.В. Концепт міжнародної безпеки в контексті глобалізації: монографія. К.: Вид-во КиМУ, 2013. 427 с.

Корнієнко А.; Мітько, М.. Міжнародні аспекти діяльності держав у сфері екологічної безпеки. ЛОГОС. Мистецтво наукової думки., 2020, 9: 107-112. <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/2617-7064/article/view/556>

Кортунов С.В. Концептуальные основы национальной и международной безопасности : учебно-методическое пособие. М.: Государственный университет Высшая Школа Экономики, 2007. 307 с.

Коппель О.А., Пархомчук Е.С. Міжнародні системи та глобальний розвиток. К., 2004.

Локальні війни та збройні конфлікти другої половини ХХ століття: Історико-філософ. аспект: монографія / О.І. Гуржій, С.П. Мосов, В.Д. Макаров та ін. К.: Т-во Знання України, 2006. 356 с.

Міжнародні системи і глобальний розвиток: Підручн. / Кер. авт. кол. О. А. Коппель; за ред. Л. В. Губерського, В. А. Манжоли. К.: ВПЦ «Київський університет», 2008. 606 с.

Міжнародний пакт про громадянські і політичні права. Ратифіковано Указом Президії Верховної Ради Української РСР. http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_043

Международная безопасность: Учебное пособие для студентов вузов. М.: Аспект Пресс, 2007. 318 с.

Національна та міжнародна безпека: сутність, типологія, пріоритети. URL:<https://uaforeignaffairs.com/uk/category/bezpeka/natsionalna-ta-mizhnarodna-bezpeka-sutnist-tipologiya-prioriteti>

Піскорська Г. А. Сучасні виклики і загрози в кіберпросторі: формування механізму

міжнародної інформаційної безпеки. Міжнародні відносини. Серія «Політичні науки». 2018. № 18–19. http://journals.iir.kiev.ua/index.php/pol_n/article/view/3389.

Прокіп А. В. Еволюція змісту поняття "енергетична безпека". Стратегічні пріоритети. 2015. № 2. С. 115-119. http://nbuv.gov.ua/UJRN/spa_2015_2_16.

Пуригіна О.Г., Сардак С.Е. Міжнародна міграція: Навч. посіб./О.Г. Пуригіна, С.Е. Сардак. К. : ВЦ «Академія», 2007. 312 с.,

СПІРІ 2018: Щорічник: озброєння, роззброєння та міжнародна безпека: пер. з англ. / Стокгольм. міжнар. ін-т дослідження миру; Укр. центр екон. і політ. досліджень ім. О. Разумкова; Редкол. укр. 231 вид.: Л. Шангіна (головний редактор) та ін. К.: Заповіт, 2019. 488 с.

Сліпченко В. І. Війни шостого покоління. Зброя і військове мистецтво майбутнього. URL : <http://lib.rus.ec/b/52435/read>

Слободян, О. Ф. "Еволюція воєнно-доктринальних поглядів Російської Федерації (досвід пострадянського періоду)." (2015). <http://visnyk-psp.kpi.ua/article/view/119199>

Тимків Ярополк. Теорія і практика сучасної європейської політики безпеки: приклад Польщі : навч. посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2011. 224 с.

Хаас Р. Розхитаний світ. Зовнішня політика Америки і криза старого ладу. Київ, 2019. 376 с.

Шамраєва, В. М. Політика безпеки та оборони ЄС: еволюція формування. Вісник Харківського національного університету імені ВН Каразіна. Серія «Право», 2020, 29: 369-377. <https://periodicals.karazin.ua/law/article/view/15636>

Anderson B.. Migration, immigration control sand the fashion in gofprecarious workers. Work, employment and society, 24(2), 2010, p. 300 – 317.

Bezpieczeństwo międzynarodowe/pod red. Kuzniar. Warszawa, 2012. 478 s.

International Migration Outlook OECD, 2020. URL: <http://www.oecd.org/migration/international-migration-outlook-1999124x.htm>

Hoffman F. Conflict in the 21st century: The rise of hybrid wars. Arlington: Potomac Institute for Policy Studies, 2007. 72 p.

Kaldor M. Old Wars, Cold Wars, New Wars, and the War on Terror URL: <http://dspace.africaportal.org/jspui/bitstream/123456789/8613/1/Old%20Wars%20Cold%20Wars%20New%20Wars%20and%20the%20War%20on%20Terror.pdf?1>

Zięba R. Instytucjonalizacja bezpieczeństwa europejskiego. Wyd. Scholar, Warszawa, wyd. 2, 2000. 406 s.

Викладач _____ Нагорняк М.М.